

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen poikkeaminen rauhoitetun ja tiukasti suojellun eläinlajin rauhoitussäännöksistä

1 Asia

Vuollejokisimpukan (*Unio crassus*) rauhoitussäännöksiä koskeva luonnonsuojelulain (9/2023) 83 §:n mukainen poikkeuslupa, Espoo

2 Hakija

Alleco Oy

3 Vireilletulo

17.4.2026

4 Säännökset, joita hakemus koskee

Luonnonsuojelulain 70 §:n nojalla on kielletty rauhoitettujen eläinlajien yksilöiden tahallinen pyydystäminen, yksilöiden haltuun ottaminen, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen, sekä yksilöiden tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänsäntien kannalta tärkeillä paikoilla.

Lupa- ja valvontavirasto voi luonnonsuojelulain 83 §:n 1 momentin mukaan myöntää luvan poiketa lain 70 §:ssä tarkoitetuista kielloista, jos siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle. Luonnonsuojelulain 83 §:n 3 momentin mukaan tiukkaa suojelua edellyttävien eliölajien osalta poikkeamisen edellytyksenä on 1 momentissa säädetyn lisäksi, ettei sille ole muuta tyydyttävää ratkaisua, ja että poikkeaminen on tarpeellista momentin 1–4 kohdassa tarkoitettua syystä.

5 Hakemus

Alleco Oy hakee Lupa- ja valvontavirastolta luonnonsuojelulain 83 §:n mukaista lupaa poiketa luonnonsuojelulain 70 §:n rauhoitussäännöksistä, jotka koskevat rauhoitettua eliölajia vuollejokisimpukkaa (*Unio crassus*). Vuollejokisimpukka on luonnonsuojelulain 69 §:n mukaisesti rauhoitettu ja luonnonsuojelulain 78 §:n mukainen tiukasti suojeltu laji.

Lupaa haetaan vuollejokisimpukoiden siirtoon Espoon kaupunkiratahankkeen yhteydessä rakennettavan Espoonjoen ratasillan rakennustöiden vaikutusalueelta vesiluvan (ESAVI/11504/2023) mukaisesti. Siirto toteutetaan nykyisen rautatiesillan alapuolisella jokiosuudella, jolla vuollejokisimpukoiden esiintymistä on kartoitettu vuosina 2019 ja 2023.

Simpukoiden kartoitus- ja siirtotyö tehdään laite- ja pintasukeltamalla. Havaitut vuollejokisimpukat siirretään ennen töiden aloittamista toiseen, lajin suotuisia elinolosuhteita vastaavaan paikkaan Espoonjoessa. Työhön perehtyneet tutkimussukeltajat keräävät kaikki simpukat rannalla tehtävää tunnistamista varten.

Tunnistamisen aikana simpukoita säilytetään turvallisesti niin, etteivät ne lämpene auringossa tai kärsi hapen puutteesta. Kaikki nostetut suursimpukat määritetään lajilleen, jonka jälkeen ne lasketaan uuteen paikkaan siltatöiden vaikutusalueen ulkopuolelle. Paikka, johon simpukat siirretään, tutkitaan etukäteen. Näin varmistetaan, että se soveltuu simpukoiden elinympäristöksi, eikä rakennustöistä aiheutuva veden samentuminen häiritse niitä. Raportissa esitetään eri simpukkalajien määrät sekä tiheys pinta-ala-yksikköä kohden.

Siirtotyö ajoittuu vesiluvan ja tilaajan tarjouspyynnön mukaisesti toukokuun alkuun 2026. Vuollejokisimpukan suojelun kannalta on tärkeää, ettei uusia simpukoita ehdi siirtyä vaikutusalueelle ennen töiden päättymistä, joten siirtotyö on sovitettava yhteen todellisen rakentamisaikataulun kanssa. Lupaa haetaan ajalle 1.5.-31.12.2026.

Vuollejokisimpukoiden siirtäminen siltatyömaan vaikutusalueelta edistää lajin suojelua ehkäisemällä rakennustöiden aiheuttamaa suoraa vaaraa simpukkayksilöille. Rakennustöiden aikataulu edellyttää, että simpukat on siirretty turvaan toukokuun puoleenväliin mennessä. Hakijan aikaisempi, koko Suomen aluetta yleisesti koskeva lupahakemus hylättiin vuollejokisimpukoiden siirtojen osalta (LVVU/60554/2026).

6 Lupa- ja valvontaviraston päätös

Lupa- ja valvontavirasto myöntää hakijalle luvan poiketa vuollejokisimpukkaa koskevista luonnonsuojelulain 70 §:n mukaisista kielloista hakemuksen mukaisen siirtotyön toteuttamiseksi seuraavin ehdoin:

1. Lupa on voimassa 31.12.2026 asti.
2. Lupa ei oikeuta vuollejokisimpukan lisääntymis- tai levähdyspaikkojen hävittämiseen tai heikentämiseen.
3. Lajinmäärittäystä ja siirtoa varten pyydystettyjä simpukoita on käsiteltävä niin, ettei niiden hengissä säilymistä vaaranneta. Pyydystetyt simpukat on palautettava pyydystämipaikan läheisyydessä sijaitsevaan lajille soveltuvaan elinympäristöön mahdollisimman pian.
4. Vuollejokisimpukat on siirrettävä ensisijaisesti alueelle, missä vuollejokisimpukoita esiintyy jo ennestään. Mikäli vuollejokisimpukoita siirretään sellaiselle alueelle, jossa vuollejokisimpukoita ei esiinny, on hakijan hankittava alueen vesialueen omistajalta lupa vuollejokisimpukoiden siirtämistä varten.
5. Luvan mukaisia toimenpiteitä suorittaessa tämä lupa on pidettävä mukana (esim. puhelimesta) ja pyydettyä esitettävä.
6. Kartoituksessa tehdyt havainnot vuollejokisimpukan esiintymistä tulee tallentaa Suomen Lajitietokeskuksen Laji.fi-tietojärjestelmään 31.12.2026 mennessä.

7. Raportti luvan käytöstä on toimitettava Lupa- ja valvontavirastoon 31.12.2026 mennessä. Raportista tulee selvittää siirrettyjen simpukoiden lukumäärä sekä siirtopaikka. Raportista tulee käydä ilmi asian diaarinumero LVV-U/73956/2026.

6.1 Perustelut

Vuollejokisimpukka on luonnonsuojelulain 69 §:n mukaisesti luonnonsuojeluasetuksella (1066/2023) rauhoitettu eläinlaji, jonka yksilöiden tahallinen tappaminen tai pyydystäminen, yksilöiden eri kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen sekä yksilöiden häiritseminen on luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan kielletty. Vuollejokisimpukka kuuluu myös luonnonsuojelulain 78 §:ssä tarkoitettuihin luontodirektiivin liitteessä IV a mainittuihin tiukkaa suojelua edellyttäviin eläinlajeihin.

Lupa- ja valvontavirasto voi luonnonsuojelulain 83 §:n 1 momentin mukaan myöntää luvan poiketa lain 70 §:ssä säädetystä, jos siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Hakemuksen mukaisesti toteutettuna simpukoiden pyydystys sekä paikan päällä tapahtuva lajinmääritys ei vahingoita simpukkayksilöitä. Lajinmäärityksen jälkeen simpukat siirretään kiinniottopaikan läheisyydessä sijaitsevaan lajille suotuisaan elinympäristöön siten, että ne ovat siltatyömaan ja siitä aiheutuvien haittavaikutusten ulkopuolella. Yksilöiden pyydystämällä ja siirtämällä ei näin ollen ole vaikutusta lajin suotuisalle suojelutasolle. Lajinmäärityksestä saatavilla tiedoilla voidaan sen sijaan parantaa lajin suojelutilannetta Espoonjoessa.

Vuollejokisimpukan rauhoitussäännöksistä poikkeaminen edellyttää lisäksi luonnonsuojelulain 83 §:n 3 momentin mukaisten edellytysten täyttymistä.

Vuollejokisimpukoiden pyydystämisen ja lajinmäärityksen tarkoituksena on lajin yksilöiden siirtäminen Espoon kaupunkiratahankkeeseen kuuluvan Espoonjoen ratasillan rakennustyömaan haittavaikutusalueen ulkopuolelle. Hakemuksen mukaan simpukkayksilöiden siirtäminen on välttämätöntä siltatyömaan toteuttamiseksi siten, ettei rakentamisesta aiheudu yksilöille vahinkoa. Kaupunkiratahankkeeseen kuuluvan ratasillan rakentamisen voidaan katsoa olevan erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavaa. Lajin rauhoitussäännöksistä poikkeamiselle on siten olemassa luonnonsuojelulain 83 §:n 3 momentin 3 kohdan mukainen tarkoitus.

Ratasillan rakentamiselle ei ole muita tyydyttäviä ratkaisuja, jotka eivät edellyttäisi vuollejokisimpukan rauhoitussäännöksistä poikkeamista. Vuollejokisimpukoiden siirtäminen pois siltatyömaan vaikutusalueelta on näin ollen ainoa tapa estää haittallisten vaikutusten aiheutuminen lajin yksilöille. Lupa- ja valvontavirasto katsoo lisäksi, että poikkeamisella tavoiteltu päämäärä on oikeassa suhteessa poikkeamisesta vuollejokisimpukalle aiheutuviin vaikutuksiin.

Ratasillan rakennustyömaa saattaa olla osa vuollejokisimpukan lisääntymis- ja levähdyspaikaksi katsottavaa jokijaksoa. Vuollejokisimpukan lisääntymis- ja

levähdyspaikaksi katsotaan tyypillisesti satojen metrien tai useiden kilometrien pituiset jokijaksot, joissa esiintyy lisääntyviä simpukoita. Sillan rakentamiselle myönnetyn vesitalousluvan mukaan sillan rakentaminen tuhoaa pohjaeläimistön uomasta noin 400 m²:n alueelta. Rakentamistyöt aiheuttavat lisäksi hetkellistä samentumista ja kiintoaineen lisääntymistä rakentamisalueella ja sen läheisyydessä.

Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että sillan rakentamistyöt aiheuttavat väliaikaisia ja merkitykseltään vähäisiä vaikutuksia vuollejokisimpukan mahdolliselle lisääntymis- ja levähdyspaikalle rakentamisalueella. Rakentamistyöt eivät siten aiheuta pysyviä vaikutuksia mahdollisen lisääntymis- ja levähdyspaikan ekologiselle toiminnallisuudelle, eikä sillan rakentaminen edellytä lupaa poiketa vuollejokisimpukan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen luonnonsuojelulain 78 §:n 2 momentin mukaisesta hävittämis- ja heikentämiskiellosta.

6.2 Päätöksen täytäntöönpano

Tämä päätös on oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 122 §:n mukaisesti pantava välittömästi täytäntöön mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakuviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Lupa myönnetään yleisen edun mukaisen siltahankkeen toteuttamiseksi. Siltahankkeen toteuttaminen suunnitellussa rakennusaikataulussa edellyttää luvan välitöntä täytäntöönpanoa. Päätöksen täytäntöönpanoa ei näin ollen voida yleisen edun vuoksi lykätä.

7 Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 70 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Valtioneuvoston asetus Lupa- ja valvontaviraston maksuista vuonna 2026 (1177/2025)

8 Asian käsittelijät

Asian on esitellyt lakimies Anniina Kaikkonen ja ratkaissut ylitarkastaja Salli Uljas. Päätös on hyväksytty sähköisesti. Merkintä hyväksynnästä on päätöksen viimeisellä sivulla.

9 Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

10 Käsittelymaksu

1500 euroa. Maksu määräytyy valtioneuvoston Lupa- ja valvontaviraston maksuista vuodelle 2026 antaman asetuksen (1177/2025) mukaisesti. Lasku toimitetaan erikseen.

Luvansaaja voi vaatia oikaisua päätöksestä perittävään maksuun. Oikaisuvaatimusohje on liitteenä.

11 Päätöksestä tiedottaminen

Liitteet

Valitusosoitus
Oikaisuvaatimusohje

Jakelu

Lupa- ja valvontavirasto julkaisee päätöksen luonnonsuojelulain 121 §:n mukaisesti internetsivuillaan.

sähköpostitse:
Alleco Oy

Tiedoksi

sähköpostitse:
Ympäristöministeriö
Uudenmaan elinvoimakeskus
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry
Espoon kaupunki

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihe: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/73956/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/73956/2026 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Kaikkonen Anniina 29.04.2026 10:35

Ratkaisija Uljas Salli 29.04.2026 10:55